

ARBEJDSMARKED 30. august 2021

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Kære Hummelgaard: Fortsæt med at investere i mennesker

Peter Hummelgaard har stået for et tiltrængt nyt mindset i Beskæftigelsesministeriet. Det må han gerne tage med ind i de kommende to år som minister.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD

Godt halvvejs gennem valgperioden, to år efter Peter Hummelgaard trådte ind i Beskæftigelsesministeriet, har vi set markante ændringer i den førte arbejdsmarkedspolitik.

” Kære Hummelgaard, fortsæt det gode arbejde. Der er stadig nok at tage fat på.

Chefanalytiker Emilie Agner Damm

De to første år af hans ministerperiode har budt på en bevægelse væk fra det ensidige fokus på højere arbejdsudbud via udhuling af sikkerhedsnettet. Et eksempel er den nye ret til tidlig pension for slidte seniorer med lange arbejdsliv bag sig. Det er en af de største udvidelser af lønmodtageres rettigheder i mange år.

Under coronakrisen indgik Hummelgaard en lang række trepartsaftaler med det formål at holde hånden under det voldsomt udfordrede arbejdsmarked. Lønkomensation og hjælp til langtidsledige var blandt de instrumenter, som sikrede, at Danmark kom relativt hurtigt gennem krisen.

En ny mulighed til kortuddannede ledige for at opkvalificere sig på 110 procent af dagpengesatsen er et nybrud i arbejdsmarkedspolitikken. En ændring i ministeriets tankegang, hvor investeringer i mennesker dominerer over sparelogikken.

Kære Hummelgaard: Fortsæt dette mindset de kommende år. Der er stadig masser at tage fat på.

Dagpengesystemet skal forbedres

For det første skal dagpengesystemet forbedres, så trygheden for lønmodtagere i Danmark øges. [FH's](#) forslag til et nyt dagpengesystem er et godt bud. I forslaget ligger der to primære ændringer:

Dels forhøjes dagpengesatsen i den første del af en ledighedsperiode, og dels aflyses den mindreregulering af dagpengene, som har bidraget til, at kompensationsgraden er faldet.

” Det er dybt problematisk, at konsekvenser af ændringer i dagpengesystemet vurderes ud fra en model, der bygger på antagelser uden ordentligt empirisk grundlag. Derfor bør det være en hovedprioritet for Hummelgaard at igangsætte udarbejdelsen af en mere retvisende beregningsmodel. Det er simpelthen nødvendigt, hvis ændringer i dagpengesystemet skal beslattes på et korrekt grundlag.

Chefanalytiker Emilie Agner Damm

Et forbedret dagpengesystem vil – udover at øge trygheden – skabe et større incitament for lønmodtagere til at melde sig ind i en a-kasse. En høj forsikringsgrad på alle dele af arbejdsmarkedet er nødvendig for et bæredygtigt dagpengesystem og et fleksibelt arbejdsmarked, og derfor bør det være et mål for Hummelgaard at skabe et dagpengesystem, der kan tiltrække flere lønmodtagere.

I dag beregnes de økonomiske konsekvenser af ændringer i dagpengesatsen ud fra en beregningsmodel, som inkluderer såkaldte adfærdseffekter af højere ydelser. Det betyder, at embedsfolkene på Slotsholmen antager, at antallet af dagpengemodtagere stiger, hvis ydelsen forhøjes, fordi det bliver mere attraktivt at være ledig. For FH's forslag betyder disse adfærdseffekter for eksempel, at udgiften bliver 5,5 gange højere end den umiddelbare udgift fra højere ydelser.

De fleste økonomer vil være enige i, at adfærdseffekter findes, og at højere ydelser vil medføre et højere antal dagpengemodtagere. Merudgiften ved FH's forslag skyldes dog i høj grad den såkaldte tilgangseffekt, nemlig antagelsen om, at flere beskæftigede vil overgå til ledighed, såfremt dagpengesatsen forhøjes.

Det empiriske grundlag for denne antagelse er ifølge Beskæftigelsesministeriet selv "en relativt beskednen udenlandsk litteratur", hvorfor det – igen ifølge ministeriet selv – er "vanskeligt at kvantificere adfærdseffekten".

Det er dybt problematisk, at konsekvenser af ændringer i dagpengesystemet vurderes ud fra en model, der bygger på antagelser uden ordentligt empirisk grundlag. Derfor bør det være en hovedprioritet for

Hummelgaard at igangsætte udarbejdelsen af en mere retvisende beregningsmodel. Det er simpelthen nødvendigt, hvis ændringer i dagpengesystemet skal besluttet på et korrekt grundlag.

Fortsæt med at investere i mennesker

For det andet skal Hummelgaard fastholde den investeringstankegang, som blandt andet er kommet til udtryk ved muligheden for, at ufaglærte og faglærte ledige kan opkvalificere sig på forhøjet dagpengesats.

Danmark er verdenskendt for sin arbejdsmarkedsmodel, hvor den aktive arbejdsmarkedspolitik er helt central. Frem mod 2030 kommer Danmark til at mangle knap 100.000 faglærte, mens der vil være et overskud af ufaglært arbejdskraft.

En del af løsningen på denne ubalance er naturligvis, at flere unge vælger den faglærte vej, men det er ikke nok. Der skal også investeres i indsatser, der kan øge deltagelsen i voksen- og efteruddannelse blandt ufaglærte på arbejdsmarkedet.

Når der investeres i mennesker, er det også en investering i samfundet, fordi de rette kompetencer er en nødvendig betingelse for et velfungerende arbejdsmarked.

Arbejdsmiljøet skal sikres

For det tredje må Hummelgaard ikke glemme arbejdsmiljøet. Selvom den nye ret til tidlig pension sikrer en nødudgang fra arbejdsmarkedet for mange slidte lønmodtagere med lange og hårde arbejdsliv bag sig, skal det stadig sikres, at arbejdsmarkedet giver ordentlige vilkår for lønmodtagere.

Arbejdsmiljøet er i dag bedre, end dengang hvor nutidens seniorer trådte ind på arbejdsmarkedet, men vi er endnu ikke i mål på alle dele af det. Hvis retten til tidlig pension skal blive overflødig i fremtiden, skal arbejdsmiljøet blive endnu bedre.

” *En del af løsningen på denne ubalance er naturligvis, at flere unge vælger den faglærte vej, men det er ikke nok. Der skal også investeres i indsatser, der kan øge deltagelsen i voksen- og efteruddannelse blandt ufaglærte på arbejdsmarkedet.*

Chefanalytiker Emilie Agner Damm

Det kræver investeringer i arbejdsmiljøet, øget kontrol fra Arbejdstilsynet og konsekvenser for de virksomheder, hvis medarbejdere arbejder under kritisable forhold.

Kære Hummelgaard, fortsæt det gode arbejde. Der er stadig nok at tage fat på.